

Jeszcze raz o pomniku z Niedamirowa

W sierpniu ubiegłego roku w piśmie „Na Szlaku” ukazał się mój artykuł „Pomnik upamiętniający mieszkańców Niedamirowa poległych w czasie pierwszej wojny światowej”. Opisywałem w nim elementy pomnika, na jakie natrafiono jakiś czas temu. Całość zakończyłem następującą refleksją:

»Po odnalezieniu został on prowizorycznie ustawiony w sąsiedztwie drogi, gdzie przeszkadzał w parkowaniu samochodu. W późniejszych latach przestawiono go jeszcze dalej, usuwając w ten sposób z trasy przebiegających tu szlaków turystycznych. A zaledwie kilkadziesiąt metrów od tego miejsca znajduje się „Ogród Pamięci”, który powstał kilka lat temu w ramach inicjatywy „Odnowa Wsi Dolnośląskiej”. Na stronie Gminy Lubawka można na jego temat przeczytać: *Zagospodarowując teren zapewniono symboliczne scalenie dwóch części miejscowości. Projekt łączy wieś i jej mieszkańców. Drzewka mają przypominać o ludziach, którzy mieszkali w Niedamirowie przed 1945 rokiem oraz po zakończeniu wojny. Ma połączyć wieś i pokolenia. Dlatego więc władze lokalne nie zadbają o to, aby pomnik przenieść właśnie tam, w sąsiedztwo kamienia z napisami „Zahrada paměti / Garten der Erinnerung / Ogród Pamięci”, gdzie znajdowałby się on w miejscu o wiele bardziej właściwym? Wydaje się, że powinno się go ustawić właśnie tam, tuż przy szlaku, w sąsiedztwie ławki, gdzie wędrujący przez Niedamirow turysta mógłby usiąść i zadumać się nad historią wioski i regionu».*

Aby mój apel nie pozostał jedynie wołaniem: „Niech ktoś coś zrobi!”, postanowiłem tematem zainteresować administrację samorządową. Dlatego też po publikacji artykułu skierowałem do gminy Lubawka pismo z prośbą o objęcie tego interesującego pomnika właściwą opieką. Z otrzymanej po jakimś czasie odpowiedzi dowiedziałem się, że co prawda burmistrz Lubawki chciałby przenieść pomnik i wpisać go do ewidencji zabytków, ale niestety okazało się, że obiekt stoi na prywatnej działce i jedynie jej właściciel może podjąć takie działania.

Dlatego skierowałem do burmistrza kolejne pismo, tym razem prosząc, aby gmina spróbowała przejąć pomnik na swoją własność, co pozwoliłoby jej zrealizować wszystkie kolejne kroki. Tym razem się udało, gdyż aktualny właściciel chętnie przekazał władzom lokalnym posiadane zabytkowe elementy. Teraz gmina, będąca właścicielem terenu „Ogrodu Pamięci”, przygotowała odpowiednie miejsce, gdzie w kwietniu bieżącego roku pomnik ustawiono na betonowej podstawie. Jako jego nowy właściciel gmina planuje też wystąpić do Urzędu Ochrony Zabytków z wnioskiem o wpisanie pomnika do ewidencji zabytków.

Na koniec dziękuję administracji samorządowej za podjęte kroki, dzięki którym pomnik otoczony zosta-

nie właściwą opieką, a turyści zwiedzający okolice Lubawki będą mogli podziwiać jeszcze jeden interesujący zabytek. Chciałbym też zauważyć, że choć formalnie opisane powyżej działania realizował Urząd Miasta i Gminy w Lubawce, to ja kontaktowałem się z jego poszczególnymi pracownikami. Osoby te okazały mi ogrom życzliwości i zrozumienia dla moich starań, dlatego też to im wdzięczny jestem najbardziej!

Marian Gabrowski

Pomnik z Niedamirowa w tutejszym „Ogrodzie Pamięci”. Fot. Damian Stafira, kwiecień 2023